

γάμος κατεγράφη ἐν τῷ Βιβλίῳ τῶν ὑπαρ-
δρευμένων.

(Ἔπεται συνέχεια)

N. B. ΦΑΡΔΥΣ

Η ΕΛΛΑΣ ΕΝ ΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΙ ΕΚΘΕΣΕΙ ΤΟΥ 1878

Σπουδαίως ἤρξατο κατ' αὐτὰς ἀνακινούμενον τὸ ζήτημα τῆς Ὀλυμπιακῆς ἐκθέσεως. Ἡ κυβερνησις ἀξιεπαίνως μεριμνῶσα ἔννοεῖ νὰ παράσχη ἀμέριστον τήν τε ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῆς ὑποστήριξιν ὑπὲρ ἐπιτυχίας τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἐν Ἀθήναις τελεσθησομένην ἐκθεσιν θέλει ἀνοίξει τὰς πύλας αὐτῆς ἢ μεγάλην παγκόσμιος τῶν Παρισίων, ἐκ τῆς ἐπιτυχίας δὲ τῆς ἐνταῦθα οἰκογενειακῆς οὕτως εἰπεῖν ἐκθέσεως, ἐξήρηται κατὰ μέγα μέρος καὶ ἡ εὐπρόσωπος ἐν Παρισίοις παράστασις τῆς Ἑλλάδος. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ δὲν κρίνομεν ἄσκοπον νὰ παράσχωμεν τοῖς ἀναγνώσταις τῆς Ἐστίας ἀπάνθισμα τῶν περὶ Ἑλλάδος κρίσεων τῆς διεθνούς ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν τελευταίαν τῶν Παρισίων ἐκθεσιν. Αἱ κρίσεις αὗται συνετάχθησαν καὶ συνεμίχθησαν μετὰ τῶν περὶ τῶν λοιπῶν κρατῶν κρίσεων ἐν ὀγκωδεστάτῳ συγγράμματι ἐκ 200 καὶ ἐπέκεινα τόμων. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ ἀπόκτησις τοιοῦτου συγγράμματος εἶνε βεβαίως δυσχερῆς, μὲν ἄλλως δ' ἀφ' ἑτέρου ἐνδιαφέρει πάντας νὰ γινώσκωσιν ὅποιαν ἡ Ἑλλὰς παρέσχεν ἑαυτῆς εἰκόνα κατὰ τὸν διεθνή [ἐκείνον] συναγωνισμόν, νομιζομεν ὅτι χρησιμωτάτην ἐργασίαν ἐπιχειροῦμεν διὰ τῆς προκειμένης δημοσιεύσεως.

Δημητριακοὶ καρποί. Ἡ Ἑλλὰς κατέχει ἕκτασιν 50, 211 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων. Σύγκριται ἐκ τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς Πελοποννήσου ἢ τοῦ Μωρέως, πρὸς δὲ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἰονίου ἀρχιπελάγους. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶνε λίαν ἀνώμαλον· πολυάριθμα ὄρη ἐξέχουσιν, ἐφ' ὧν πλείστα ἀκαλλιέργητοι γαῖαι ὑπάρχουσιν. Αἱ πεδιάδες εἶνε μικραὶ, ἀλλ' αἱ κοιλάδες λίαν γόνιμοι.

Ἡ Πελοπόννησος εἶνε λίαν ἐκτεταμένη, ἔχουσα πεδιάδας ποταμοχώστους καὶ παραγωγικὰς.

Τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος εἶνε λίαν γλυκὺ καὶ ὥραϊον. Ὁ ἀήρ εἶναι καθαρὸς, καὶ ἀείποτε ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῆς θαλάσσης δροσιζόμενος. Ἡ μέση αὐτοῦ θερμοκρασία εἶνε 18°, 2. Δυστυχῶς ὀλίγη πίπτει βροχὴ. Ἡ ἀνοιξις εἶνε λίαν πρόϊμος ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου διὰ τῆς ἀν-

θήσεως τῆς ἀμυγδαλέας. Τὸ θέρος εἶνε λίαν θερμὸν καὶ ξηρὸν. Ὀμίχλη καὶ χιόνες εἶνε σπανιώτατα. Κατὰ πολλὰ ἢ βλάστησις εἶνε ἀσιατικὴ ἐντελῶς.

Αἱ βροχαὶ εἶνε συχναὶ κατὰ τοὺς μῆνας Νοέμβριον, σπάνια κατὰ τὸν Ἀπρίλιον, Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον, ἐλλείπουσι δ' ὅλως κατὰ τὸν Σεπτέμβριον.

Αἱ καλλιεργημέναι γαῖαι εἶνε 1,240,000 μυριομέτρων (hectares). Πρόδεκα πέντε ἐτῶν αἱ γαῖαι αὗται ἠῤῥησαν κατὰ 50% ἕνεκα ἀροτριάσεων ἀγρῶν χέρσων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ἀργους, Κορίνθου καὶ Θηβῶν.

Αἱ γαῖαι αἱ διὰ τὴν καλλιέργειαν δημητριακῶν προωρισμέναι εἶνε 358.380 μυριομέτρων διαιρούμεναι ὡς ἑξῆς:

	Ἐπιφάνεια μυριομέτρα	Παραγωγή ἐκατόλιτρα
σίτος	160,148	1,540,300
βρῦζα	846	6,650
κριθὴ	67,911	589,650
σμιγάδι	57,750	502,000
βρῶμι	4,078	48,290
ἀραβόσιτος	61,816	982,290
κέγχρος	5,831	46,320

Ἡ κριθὴ χρησιμεύει πρὸς τροφήν τῶν ἵππων, ἡμίονων, καὶ πρὸς κατασκευὴν ἄρτου σμιγάδι δὲ εἶνε μίγμα σίτου καὶ κριθῆς.

Τὰ διάφορα ταῦτα προϊόντα δὲν ἐξαρκοῦσι πρὸς τὴν τοπικὴν κατανάλωσιν. Κατ' ἔτος εἰσάγουσιν εἰς τὸ κράτος ἄλευρα ἢ σίτον ἐξ Ἀμερικῆς, Τουρκίας καὶ Ρωσσίας. Ἡ Ἑλλὰς ὅμως ἐξάγει καὶ αὐτὴ ἄλευρα εἰς Τουρκίαν. Κατέχει δὲ ἐν 18 κέντροις 44 ἀλευρομύλους δι' ἀτμοῦ, ἐκτὸς 300 ὑδρομύλων καὶ 900 ἀνεμομύλων, οἵτινες εἶνε διεσκορπισμένοι καθ' ὅλον τὸ κράτος. Οἱ εἰσαχθέντες σῖτοι ἀπὸ τοῦ 1872 μέχρι τοῦ 1875 ἀνήλθον εἰς 730,391 ἕως 935,048 διακοσιόλιτρα. Ἡ ἐξαγωγή κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἦν ἐλαχίστης σπουδαιότητος. Ἐκτὸς τοῦ σίτου εἰσάγεται εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀραβόσιτος καὶ κριθὴ. Οὕτως ἡ εἰσαγωγή τοῦ ἀραβόσιτου κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω περίοδον ἦν 59,647 ἕως 105,853 διακοσιόλιτρα. Ἡ εἰσαγωγή κριθῆς ἦν πολὺ ἐλάσσων.

Αἱ παραγωγικώταται γαῖαι ἀνήκουσιν εἰς τὰς περιφερείας Ἀργους, Κορίνθου, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας.

Αἱ νῆσοι γενικῶς εἶνε ἐδάφους ἀνωμάλου, ὄντος τοῦτου σχιστώδους ἢ γρανιτώδους. Τὸ τιτανῶδες ἔδαφος εἶνε λίαν περιορισμένον.

Ἡ νῆσος Κέρκυρα παράγει σῖτον, ἀραβόσιτον, γεώμηλα, καπνόν, οἶνον κλπ. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶνε λίαν γόνιμον, ἀλλ' ὀλίγον καλλιεργημένον.

Ἡ νῆσος Κεφαλληνία εἶνε ὡσαύτως γόνιμος.

Ἡ Ἑλλάς ἐξέθηκεν ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει ἀραβόσιτον, σίτον καὶ κριθὴν ἐξ 60 αὐτῆς δῆμων. Αἱ συλλογαὶ αὗται εἶνε λίαν ἐνδιαφέρουσαι. Οἱ μᾶλλον βαρεῖς σῖτοι ἐζύγιζον 82 ἕως 84 χιλιόγραμμα τὸ ἑκατόλιτρον προήρχοντο δ' ἐκ Χαλκίδος, Ναυπλίου, Κυθήρων, Αὐλίδος. Ἰδίᾳ οἱ σῖτοι τῶν δύο τελευταίων τούτων μερῶν ἀναμιμνήσκουσι τὴν γεωργικὴν ἐκείνην εὐδαιμονίαν, ἣτις ἠνάγκαζε τὸν Ἡσίοδον νὰ ὑμνήσῃ τὸν ἀγροτικὸν βίον. Ὁ σκληρὸς σίτος τοῦ Βώλου εἶνε ἐπιμήκης, χρώματος λεμονωτοῦ.

Ἑλαιον. Ἡ Ἑλλάς ἔσχε 27 ἐκθέτας ἐλαιίου οἰκιακοῦ, οἵτινες παρουσίασαν διάφορα εἶδη τῆς βιομηχανίας των, ποιότητος λίαν μετρίας. Εἷς μόνος ἐκθέτης, ὁ κ. Σπ. Μακεδῶν (ἐκ Κερκύρας) ἐξέπληξεν ἡμᾶς διὰ τῆς ἐξαιρέτου ποιότητος τοῦ ἐλαιίου του, διαυγείας ἀξιοσημειώτου, καὶ γεύσεως ἐξαιρέτου. Διὸ καὶ ἀπενεμήθη εἰς τὸν ἐκθέτην βραβεῖον χρυσοῦν.

Ἡ ἐλαιοπαραγωγὴ ἐν Ἑλλάδι εἶνε λίαν σημαντικὴ· ὑπολογίζεται εἰς 20 ἑκατομμύρια ὀκάδας, καὶ ἀποτελεῖ ἐν τῶν σπουδαιωτάτων ἀντικειμένων τῆς ἐξαγωγῆς. Ἡ κατὰ τὸ 1875 ἐξαχθεῖσα ποσότης ἦν 14 ἑκατομ. χιλιόγραμμων, ἀξίας περίπου 13 ἑκατομμυρίων φράγκων. Αἱ κύριαι χώραι ἐξαγωγῆς ἑλληνικῶν ἐλαίων εἶνε ἡ Αὐστρία, Ρωσσία, Ἀγγλία, Γαλλία, Τουρκία καὶ Ρουμανία. Ἡ ἐλαία εἶνε ἰθαγενὴς ἐν Ἑλλάδι, καὶ καλλιεργεῖται ἐπὶ ἐπιφανείας 167,900 μυριόμετρων, περιεχόντων περίπου 11,587,821 ἐλαιόδενδρα. Παρὰ τὰς εἰς τὴν παραγωγὴν τοῦ ἐλαιίου εἰσαχθεῖσας βελτιώσεις, ἡ βιομηχανία αὕτη εἶνε λίαν ἀτελής, διὸ καὶ εἶνε λυπηρὸν νὰ βλέπῃ τις οὕτως ἀμελουμένην παραγωγὴν τοσοῦτον πλουσίαν, ἐν χώρᾳ ἣτις ἔχει ἀνάγκην νὰ χρησιμοποιοῦσιν ὅλας αὐτῆς τὰς φυσικὰς πηγὰς, ἵνα διαθρέψῃ καὶ αὐξήσῃ τὸ τῆς ἐξαγωγῆς ἐμπόριον, καὶ νὰ ἀντισταθμίσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν τὴν εἰσαγωγὴν. Ἄς ἀναπτύξῃ λοιπὸν ἡ Ἑλλάς ὅλην αὐτῆς τὴν ἐνεργητικότητα καὶ εὐφυΐαν, ὥστε νὰ τελειοποιήσῃ τὸ προϊόν, ὅπερ μόνον δύναται νὰ τῇ προμηθεύσῃ εἰσόδημα σπουδαιότατον δι' ἐργασίας ὀλιγοδαπανωτάτης.

Ἡ ἀνεπάρκεια τῶν πιεστηρίων καὶ ἡ ὀλίγη μέριμνα, ἣν δίδουσιν εἰς τὰς ἐλαίας μετὰ τὴν συλλογὴν, εἶνε ἡ κυρία αἰτία τῆς εὐτελοῦς ποιότητος τοῦ ἐλαιίου. Ἡ ἀκηδία αὕτη εἶνε τοσοῦτον μᾶλλον ἀξία φόγου, ὅσον οἱ παραγωγεῖς γινώσκουσι γενικῶς νὰ κατασκευάζωσιν ἄριστον ἔλαιον διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν· ὅθεν εἶνε ἀδικαιολόγητοι ἀμελοῦντες οὐ μόνον τὸ ἑαυτῶν συμφέρον, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς πατρίδος αὐτῶν.

Συμπεραίνομεν δ' ὅτι ἐὰν ἡ βιομηχανία τοῦ ἐλαιίου ἦν μᾶλλον ἐπιμελημένη, τὰ ἑλληνικὰ

ἐλαία ἠδύναντο νὰ διαγωνισθῶσιν ἐπιτυχῶς πρὸς τὰ ἄριστα οἰασθήποτε χώρας. Πρὸς ἐνίσχυσιν λοιπὸν παρέσχεν ἡ ἐπιτροπὴ, ἐκτὸς τοῦ προρρηθέντος βραβείου, καὶ ἐν βραβεῖον χαλκοῦν, ἔτι δὲ καὶ 4 ἐντίμους μνείας.

Βούτυρον—*τυρὸς.* Τὰ ἐκτεθέντα ἑλληνικὰ δείγματα ἀπέδειξαν διὰ τῆς ἀτελοῦς αὐτῶν κατασκευῆς, ὅτι ὁ τόπος ἔχει πολὺ εἰσέτι νὰ ἐργασθῇ μέχρις οὐ παραγάγῃ ἀνθρώπινον βούτυρον καὶ τυρόν.

Ἡ γεωργία, ἣτις δὲν σύγκειται παρὰ ἐκ μικρῶν ἰδιοκτησιῶν, αἵτινες ἐν τούτοις κέκτηνται πᾶσαι πρόβατα, αἶγας καὶ ἀγελάδας, ὥφειλε ν' ἀσχοληθῇ σπουδαίως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐκ τοῦ γάλακτος προϊόντων· εἶνε τὸ κάλλιστον καθημερινὸν ἔσοδον, ὅπερ εἰς γεωργὸς δύναται νὰ πορίζεται ἐκ τῶν ζώων του.

[Ἔπεται συνέχεια].

ΗΛΙΑΣ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΝΕΚΡΟΥ

Εἰς πάντας εἶνε γνωστὴ ἡ ἀδελφικὴ φιλία, δι' ἧς ὁ διάσημος Ρώσος συγγραφεὺς Τουργένιεφ ζῶν ἦτο συνδεδεμένος πρὸς τοὺς ἐπιφανεστέρους τῶν συγχρόνων· Γάλλων λογίων, τὸν Οὐγκῶ, τὸν Φλωμπέρ, τὸν Ζολᾶ, τοὺς Γκογκοῦρ, τὸν Δωδέ, κτλ. Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ οὐδεὶς ἐγνώριζε εἶνε τί ἐφρόνει πραγματικῶς ὁ Τουργένιεφ περὶ αὐτῶν, οἵτινες πάντες ἔγραψαν τρυφερωτάτας καὶ ἐνθουσιώδεις σελίδας περὶ τοῦ Τουργένιεφ. Βιβλίον τι τοῦ Ρώσου μυθιστοριογράφου καὶ ἀνταποκριτοῦ τῆς ἐφημερίδος «Νόβογιε Βρέμια» (Νέος Χρόνος) ἐν Παρισίοις Παυλόσκη, ἐσχάτως ἐκδοθέν, περιέχει περὶ τούτου ἀποκαλύψεις, αἵτινες ζωηροτάτην ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἐν Γαλλίᾳ φιλολογικὸν κόσμον. Τὸ βιβλίον περιλαμβάνει πληθὺν κρίσεων περιέργων, ἀνεκδότων, ἐπιστολῶν καὶ ἀποσπασμάτων, ἀτινὰ ἐγένοντο ἀφορμὴ ἀληθοῦς φιλολογικοῦ σκανδάλου.

Ἐν τινι τῶν περιεργωτέρων τοῦ βιβλίου κεφαλαίων, ἀναφέρει ὁ Παυλόσκης τὰς περὶ τοῦ Οὐγκῶ κρίσεις τοῦ Τουργένιεφ. «Τὰ μυθιστορήματα τοῦ Οὐγκῶ», ἔλεγεν ὁ Τουργένιεφ, «εἶνε ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ψευδῆ. Ὅτε ἤμην πολὺ νέος, αἱ «Τελευταῖαι ἡμέραι ἐνὸς καταδίκου» μὲ κατέθελεξάν· ἀλλ' ὅταν ἀνέγνωσα ἐκ νέου τὸ βιβλίον βραδύτερον, εὗρον αὐτὸ ἀποτρόπαιον. Ὁ ἦρωα αὐτοῦ δὲν εἶνε πρόσωπον, λαλοῦν τὴν γλῶσσάν του νομίζει κανεὶς ὅτι παρευρίσκειται εἰς τὴν παράστασιν ἀθλοῦ μελοδράματος. . . Ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ εἶνε ὁ μεγαλείτερος λυρικός ποιητὴς τοῦ αἰῶνος. Ἄλλ'